

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Copia inops & inopia copiosa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

Eadem viâ homines duxit idem philosophus ad veram libertatem, cum scriberet: *Quidquid facere te potest bonum, secum est. Quid tibi opus est, ut sis bonus? velle. Quid autem melius potes velle, quam eripere te huic seruituti, qua omnes premit, quam mancipia quoz conditionis extrema, & in his sordibus nata, omni modo exuere conantur? peculium suum, quod comparauerunt ventre fraudato, pro capite numerant: tu non concupisces quanticumque ad libertatem peruenire, qui te putas in illa natum?* Itaque multi, pecunias proiecerunt, ut emerent libertatem, immo ut pro ea felicitatem recuperarent. *Pheraulas*, inquit Xenophon, ex paupere diues à Cyro factus, desiderio tandem pristina tranquillitatis & quietis affectus, & curarum ac molestiarum, quas sibi diuitias importasse querebatur, multitudine offensus, omnium bonorum suorum possessionem in Sacam transfert, hoc sibi tantum excipiens, ut ab eo tamquam hospes, atque etiam parcius minusq; eleganter, ac sumtuose, quam hospes alatur. Huic pares multos paulò post referemus, qui Codri, quam Cræsi esse maluerunt, & quemadmodum Euripides dixit, *se malle ter sub clypeo consistere, quam parere semel*, ter maluerunt mendicare, quam semel imperare, quia, ut Claudianus ait:

Diuitur exiguo melius: natura beatis

Omnibus esse dedit, si quis cognouerit uti.

Hanc ob causam Anacreon, accepto à Polycrate tyranno auri talento, reddidit dicens: *Odi donum, quod vigilare facit.* Ex hac paupertate etiam Corneliam Gracchorum matrem, Campana matrona ornamenta sua illo sæculo pulcherrima ostendente, pronuncians ditiozem Valerius Maximus hoc epiphonema adiecit: *Omnia nimirum habet, qui nihil concupiscit: eò quidem certius, quam qui cuncta possidet: quia dominium rerum collabi solet, bona mentis usurpatio nullum tristioris fortuna recipit incursum.* Itaque quorsum attinet, aut diuitias in prima felicitatis parte, aut paupertatem in ultimo miseriarum statu ponere? cum & illarum frons hilaris, multis intus amaritudinibus sit referta: & huius horridior aspectus solidis, & certis bonis abundet. Fuit eiusdem sententiz etiam Ptolemæus Lagi, qui sepe numero apud amicos & cœnabat, & dormiebat, teste Plutarcho. At si quando cœnam ipse praberet, illorum utebatur rebus commodato accipiens pocula, lectos, mensas. Nam ipse plura non possidebat, quam

D 2

qua

IV.

Idem ep. 80.

Xenophon
lib. 8. Cyris
ped.

V.

Valer. Max.
lib. 4. cap. 4.

Stobæus
serm. 17.

qua necessaria forent, cum ditare, quam ditescere magis regium esse ditaret. Quin ipse Epicurus, querenti, quo modo quis ditesceret, respondit: *Non augendo opes, sed minuendo cupiditates.* Et quoniam *Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit,*

debet amorem nummi minuere, quisquis vult minuere cupiditatem. Quamdiu autem cupidus manet, verè diues non est. Et si enim habeat multa, tamen ostendit, se egere multis, si cupit multa. Diuitem autem esse, non est, habere multa, sed non indigere multis. Sicut satur non est, qui adhuc sitit, aut esurit, et si plurimum vorauerit, aut potauerit; is autem, etiamsi parum comederit, aut biberit, satur vocatur, quem nec fames vrget, nec sitis vrte: ita ille diues non est, qui quamuis multas diuitias sit consecutus, tamen plures appetit, quippe quia auri sacram famem non extinxit; ille autem, qui opes contemnit, diues est, quia habet quidquid cupit. Inde igitur felicior est, vnde ditior, & inde ditior, vnde pauperior. Et hoc est, quod diuinæ litteræ aiunt: *Melior est pauper & sufficiens sibi, quam gloriosus & indigens pane:* itemque. *Est quasi diues, cum nihil habeat; & est quasi pauper, cum in multis diuitijs sit.* Appositè D. Hieronymus: *Habeat quis multas pecuniarum facultates, inquit, si in eis non extollitur, pauperem; non habeat aliquid, & cupiat, & infletur, inter diuites reprobos eum deputat Dominus: quia diuites & pauperes in corde interrogat Deus, non in arca, aut in domo.* Quin & apud homines diuitiæ sunt maximæ, non egere diuitijs; & ille est pauperior, qui pluribus eget: pauperrimus ergo, qui quàm plurima concupiscit, quia ostendit se quàm plurimis indigere. Talis autem est, quisquis

Senec. in
Herc. Furem.
tc.

*Componit opes gazis inbians,
Et congesto pauper in auro est.*

CAPVT IV.

*Acquisitio, possessio, amissio diuitiarum quantis miseris
sit obnoxia?*

I.

Vi, ex istorum sententia, pauperes iudicat esse diuitibus feliciores, lætatur, non queritur, si opibus amissis in statum incidit feliciorum; satisque se opulentum arbitratur, qui